

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Kontakty z Mediami i Informacja

KOMUNIKAT PRASOWY nr 7/06

31 stycznia 2006 r.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-503/03

Komisja Wspólnot Europejskich / Królestwo Hiszpanii

TRYBUNAŁ PO RAZ PIERWSZY OKREŚLA RELACJE POMIĘDZY KONWENCJĄ WYKONAWCZĄ DO UKŁADU Z SCHENGEN A SWOBODNYM PRZEPLYWEM OSÓB

W przypadku obywateli państwa trzeciego, współmałżonków obywateli Państwa Członkowskiego, objętych wpisem do celów odmowy wjazdu w ramach systemu informacji Schengen, Państwo Członkowskie przed odmówieniem im prawa wjazdu na obszar Schengen powinno dokonać oceny, czy obecność tych osób stanowi rzeczywiste, istniejące i dostatecznie poważne zagrożenie podstawowych interesów społeczeństwa.

W sytuacji, gdy obywatel Państwa Członkowskiego przemieszcza się wewnątrz Wspólnoty w celu wykonywania praw, które przyznaje mu Traktat WE, jego współmałżonek, obywatel państwa trzeciego, korzysta w szerokim zakresie z rozporządzeń i dyrektyw dotyczących swobodnego przepływu osób. Państwa Członkowskie mogą co prawda ustanowić wymóg uzyskania wizy na wjazd dla takiego współmałżonka, jednakże powinny one wprowadzić dla niego wszelkie ułatwienia w uzyskaniu wizy. Dyrektywa z 1964 r.¹ umożliwia ponadto Państwom Członkowskim zakazanie wjazdu na ich terytorium obywatelom innych Państw Członkowskich lub ich współmałżonkom będącym obywatelami państw trzecich ze względu na porządek publiczny lub bezpieczeństwo publiczne.

¹ Dyrektywa Rady 64/221/EWG z dnia 25 lutego 1964 r. w sprawie koordynacji specjalnych środków dotyczących przemieszczania się i pobytu cudzoziemców, uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego (Dz.U. 1964, 56, str. 850). Dyrektywa ta została uchylona przez dyrektywę 2004/38 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich (Dz.U. L 158 z 30.04.2004 r.). Termin transpozycji do wewnętrznego porządku prawnego upływa w dniu 30 kwietnia 2006 r.

Traktat z Amsterdamu² włączył, w drodze protokołu, układ z Schengen oraz jego konwencję wykonawczą w ramy Unii Europejskiej.³ Konwencja wykonawcza umożliwiła rezygnację z kontroli na granicach wewnętrznych między państwami – stronami oraz utworzenie wspólnej granicy zewnętrznej. Przyjęte zostały wspólne zasady wydawania wiz, udzielania azylu i kontroli na granicach zewnętrznych, tak, by umożliwić swobodny przepływ osób w obrębie państw – stron bez zakłócania porządku publicznego. Wprowadzony został system informacyjny (SIS) w celu umożliwienia władzom krajowym wymiany danych dotyczących tożsamości osób oraz opisu poszukiwanych przedmiotów.

Na podstawie konwencji wykonawczej ocena istnienia okoliczności uzasadniających dokonanie wpisu w SIS należy do uprawnień Państwa Członkowskiego wprowadzającego wpis, które odpowiada za dane wprowadzane do SIS i jako jedyne jest upoważnione do ich modyfikowania, uzupełniania lub usuwania. Inne umawiające się strony mają obowiązek odmowy wjazdu i wydania wizy cudzoziemcowi, który jest objęty wpisem do celów odmowy wjazdu.

Komisja Europejska wniosła do Trybunału Sprawiedliwości skargę przeciwko Hiszpanii w następstwie skarg dwóch obywateli algierskich, p. Farida i p. Bouchaira, małżonków obywaterek hiszpańskich, którzy mieszkali odpowiednio w Dublinie i Londynie. Władze hiszpańskie odmówiły im wjazdu na obszar Schengen ze względu na samo tylko istnienie dotyczącego ich wpisu do celów odmowy wjazdu dokonanego w ramach systemu SIS na wnioski Niemiec.

Trybunał określa przede wszystkim relacje między konwencją wykonawczą a prawem wspólnotowym dotyczącym swobodnego przepływu osób.

Wskazuje, że protokół Schengen potwierdza, że postanowienia dorobku Schengen mają zastosowanie jedynie wtedy i w zakresie, w jakim są zgodne z prawem Unii Europejskiej i Wspólnoty. Wzmocnioną współpracę w dziedzinach objętych zakresem stosowania przepisów dorobku Schengen należy realizować w ramach prawnych i instytucjonalnych Unii Europejskiej i z poszanowaniem Traktatów.

Z tego wynika, że zgodność praktyki administracyjnej z postanowieniami konwencji wykonawczej może usprawiedliwiać działania właściwych organów krajowych, o ile tylko stosowanie spornych przepisów jest zgodne z przepisami prawa wspólnotowego w zakresie swobodnego przepływu osób.

Następnie, Trybunał stwierdza, że pojęcie porządku publicznego w rozumieniu dyrektywy z 1964 r. nie pokrywa się z pojęciem tegoż w konwencji wykonawczej.

² Sporządzony w 1997 r., wszedł w życie w 1999 r.

³ W 1985 roku zawarto pierwszy układ; konwencja wykonawcza została podpisana w 1990 r., weszła w życie w 1995 r. Obszar Schengen stopniowo się rozszerzał, także na państwa trzecie. Obszar tworzą Belgia, Dania, Niemcy, Grecja, Hiszpania, Francja, Włochy, Luksemburg, Niderlandy, Austria, Portugalia, Finlandia, Szwecja, Norwegia i Islandia. Unia Europejska, Wspólnota Europejska i Konfederacja Szwajcarska zawarły w dniu 26 października 2004 r. umowę dotyczącą włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen.

Dyrektywa wskazuje bowiem, że środki uzasadnione względami porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego muszą wynikać wyłącznie z zachowania danej osoby, tak że wcześniejsze skazanie samo w sobie nie uzasadnia automatycznie podjęcia tych działań. Trybunał zawsze podkreślał, że klauzula porządku publicznego stanowi odstępstwo od podstawowej zasady swobodnego przepływu osób, które powinno być interpretowane wąsko: odwołanie się przez władze krajowe do porządku publicznego wymaga istnienia rzeczywistego i dostatecznie poważnego zagrożenia podstawowego interesu społeczeństwa.

Natomiast okoliczności, takie jak skazanie za przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności powyżej roku lub poddanie środkom z uwagi na niespełnienie krajowych przepisów dotyczących wjazdu lub pobytu cudzoziemców, mogą uzasadniać objęcie wpisem do celów odmowy wjazdu w SIS, niezależnie od konkretnego zagrożenia powodowanego przez zainteresowanego. Jeżeli cudzoziemiec jest objęty wpisem do celów odmowy wjazdu, jego wjazd na obszar Schengen lub wydanie mu uprawniającej do tego wizej nie jest co do zasady możliwe.

Trybunał stwierdził zatem, że **obywatel państwa trzeciego będący współmałżonkiem obywatela Państwa Członkowskiego jest narażony w przypadku istnienia wpisu do celów odmowy wjazdu na utratę ochrony przewidzianej przez dyrektywę z 1964 r. Wskazał, że umawiające się strony zobowiązały się w deklaracji z 1996 r. do dokonywania wpisu do celów odmowy wjazdu w odniesieniu do podmiotów prawa wspólnotowego tylko wtedy, gdy spełnione są warunki określone w prawie wspólnotowym. Oznacza to, że państwo umawiające się może dokonać wpisu w odniesieniu do takiej osoby tylko, jeżeli stwierdzone zostanie, że obecność tej osoby stanowi rzeczywiste, istniejące i dostatecznie poważne zagrożenie podstawowych interesów społeczeństwa w rozumieniu dyrektywy.**

Ponadto Państwo Członkowskie konsultujące SIS powinno móc stwierdzić, przed odmową zainteresowanemu wjazdu na obszar Schengen, że jego obecność na tym obszarze stanowi takie zagrożenie. Trybunał przypomina w odniesieniu do tego, że w systemie Schengen istnieją środki, które pozwalają na udzielenie odpowiedzi na żądanie informacji sformułowane przez władze krajowe, które napotkały trudności w realizacji wpisu.

W konsekwencji Trybunał stwierdził istnienie uchybienia Hiszpanii polegającego na tym, że władze hiszpańskie odmówiły wjazdu p. Faridowi i p. Bouchairovi bez dokonania wcześniejszej oceny, czy ich obecność stanowi rzeczywiste, istniejące i dostatecznie poważne zagrożenie podstawowych interesów społeczeństwa.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe : CZ, DE, EN, ES, FR, GR, HU, IT, NL, PL, PT, SL, SK

Pełny tekst wyroku znajduje się na stronie internetowej Trybunału
<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=PL&Submit=rechercher&numaff=C-503/03>

Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12.00 CET w dniu ogłoszenia.

W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę skontaktować się z
Ireneuszem Kolowcą
Tel. (00352) 4303 2878 Faks (00352) 4303 2053